КРЫВІНКА

ВЕРАСЕНЬ
№ 13 (149)
2014 год

ІНФАРМАЦЫЙНА-КУЛЬТУРНАЯ ГАЗЕТА БЕШАНКОВІЦКАГА РАЁНА

МЕРКАВАННЕ РЭДАКТАРА

“ДААПТЫМІЗАВАЛІСЯ” ДА 12 ШКОЛ

26-га жніўня прайшла традыцыйная жнівеньская канферэнцыя настаўнікаў раёна. Адметнай ад мінулых яна была хіба што тым, што з трыбуны не прагучала ніводнага выступу на роднай мове.

Традыцыйны гадзінны даклад кіраўніцы раённага аддзела адукацыі С. Салохі. Традыцыйныя лічбы, адсоткі, граматы, апладысменты... Традыцыйна ніводнага пытання з зала да выступоўцаў.

Няўжо і сапраўды настаўнікаў не хвалююць ні іхнія нізкія заробкі, ні кантрактная сістэма, ні эпідэмія закрыцця школ апошнім часам?

Між іншым, раён “дааптымізаваўся” да 12 школ. Чарада закрыццяў распачалася ў 2007-м годзе Забельскай базавай школай. У наступным годзе яе кампанію дапоўніла Стрыжаўская пачатковая, а ў 2009-м Чурылаўскі дзіцячы сад.

У 2010-м годзе закрываюцца адразу Дзімітраўская базавая(яе паспелі зрабіць такой напярэдадні) і Верхнякрывінская пачатковая школы. У наступным годзе да апошняй далучыўся і Верхнякрывінскі садзік.

У 2012-м годзе закрылі Дабрыгорскую школу, у 2013-м Пяцігарскую і Паўазерскую. Сёлета з 1-га верасня больш не функцыянуюць Пліская і Свячанская школы.

Такім чынам, за апошнія 8 гадоў у раёне зачынілі 9 беларускамоўных школак, 6 з іх яшчэ нядаўна былі сярэднімі.

Колькасць вучняў, якая ў 2000-м годзе складала 3 470, у 2005-м – 2 500, у 2010-м – 1 681, у 2012-м – 1573, у 2013-м – 1489, сёлета складае 1 440 чалавек і яшчэ трохі зменшыцца ў наступным годзе. Далей, аптымістычна заявіла кіраўніца, пойдзе невялікі рост. Зразумела, што ён будзе не на сотні, а толькі на дзесяткі.

Прыкладна такая ж сітуацыя назіраецца і ў іншых раёнах нашай краіны.

Дык ці ёсць у вас пытанні?

Г.Станкевіч

Партал твайго горада: http://beshankovichy.by

НАВІНЫ КУЛЬТУРЫ

У БЕШАНКОВІЧАХ З’ЯВІЎСЯ НОВЫ ПОМНІК

Ён прысвечан памяці тых, хто здаўна жыў на дзвінскіх берагах, ствараў славу Бешанковіч.
Задума паставіць помнік узнікла ў каваля Андрэя Трубецкага. Ад задумы да рэалізацыі ідэі прайшло 9 месяцаў. І вось у ліпені помнік заняў сваё пачэснае месца насупраць бешанковіцкага аддзялення Белдзяржстраху. Урачыстага адкрыцця, як мне вядома, пакуль што не было.

Помнік уяўляе сабой два камяні, адзін з якіх ляжыць гарызантальна, а другі замацаваны на ім вертыкальна. Побач з вертыкальным камнем стаіць пяцілапчаты якар, які падняты А.Трубецкім з дна Заходняй Дзвіны ў Бешанковічах. На вертыкальным камяні прымацавана мемарыяльная дошка з гербам Бешанковіч і надпісам на расейскай мове:

“СЕЙ ЗНАК ПОСТАВЛЕН КАК НАПОМИНАНЬЕ БЫЛЫМ ЗАСЛУГАМ НАШИХ ЗЕМЛЯКОВ ПЛОТЫ ВОДИВШИМ В РИГУ, СТРУГИ, БАРКИ ОБОРОНЯВШИМ ГОРОД ОТ ВРАГОВ!”

Шчыра кажучы, калі я чытаў гэты тэкст, у мяне ўзнікла шмат пытанняў.

Першае: чаму ў тэксце прысутнічаюць толькі дзве коскі, калі па правілах расейскай граматыкі патрэбныя яшчэ дзве.

Другое: слова “напоминанье” аніяк не дапасуецца да “былым заслугам”.

І трэцяе: навошта ў канцы тэкста клічнік?

А ўвогуле, ці патрэбна нашым былым землякам гэтая расейская мова? Бо ў тых далёкіх стагоддзях яна на дзвінскіх берагах не гучала.

Ці не лепей было б аб’явіць штосьці тыпа конкурсу на лепшую назву. Мо думку аўтараў можна было выказаць і лепш?

Г.Станкевіч

НАША ЖЫЦЦЁ

ВЁСКА ПАЛІЦЫ ПРАЗ ГОД

Ужніўні мінулага года на нашым сайце beshankovichy. by быў размешчаны фотарэпартаж з вёскі Паліцы Бешанковіцкага раёна.

Праз год з хвосцікам у гэтай вёсцы амаль нічога не змянілася. Толькі зніклі будынкі былой калгаснай канторы і фельчарска-акушэрскага пункта. І яны не проста зніклі, яны былі па-варварску разбураныя. Нібыта пад вугал будынкаў падклалі тратылавую шашку і ўзарвалі.

А вось будынку былой Дабрыгорскай школы пашанцавала болей. Месяц таму яго прадалі на аўкцыёне. Зараз новы ўладальнік наводзіць вакол будынка парадак. Сам ён – прадпрымальнік з Бешанковічаў. Ён будзе займацца тут дрэваапрацоўкай.

Г.Станкевіч

ПАДРАБЯЗНАСЦІ СПРАВЫ

СТАРШЫНЯ ДЗЯРЖКАМІТЭТА АДКАЗАЎ НА ЗВАНОК

Ноччу з 16-га на 17-га ліпеня 2013-га года на аўтадарозе Р-113 паміж Бешанковічамі і вёскай Дразды загінуў 20-гадовы жыхар гэтай вёскі.

Наш сайт *beshankovichy.by* паведамляў, што каля гадзіны ночы хлопец вяртаўся дахаты пехатою з райцэнтра і быў збіты легкавым аўтамабілем.

Нядаўна бацька пацярпелага звярнуўся на наўпростаую лінію ў Дзяржаўны камітэт судовых экспертыз, створаны 1-га ліпеня 2013-га года.

У тэлефоннай размове са старшынём Дзяржкамітэта Андрэем Шведам ён паведаміў, што “следства працягваецца, хоць двойчы спынялася і распачыналася. Па справе было праведзена некалькі экспертыз, заключэнні не толькі не супадаюць, але і нават супярэчаць адно другому.”

Старшыня Дзяржкамітэта адказаў так: “Вышліце, калі ласка, усе наяўныя ў вас дакументы на маё імя. Па ўзгадненні з органамі, якія вядуць крымінальны працэс, у межах кампетэнцыі мы вывучым матэрыялы і паглядзім, на якія пытанні зможам адказаць. Ёсць у нас таксама спецыяльнае падраздзяленне, дзе працуюць найбольш вопытныя супрацоўнікі, якія могуць даць кваліфікаваную ацэнку рабоце экспертаў і праведзеным імі экспертызам.”

М.Васільеў

ВЫРАШЫМ ПРАБЛЕМУ

КУДЫ ЗБЫЦЬ ЯБЛЫКІ?

Сёлетні год аказаўся незвычайна ўрадлівым на садавіну. Сады ломяцца ад яблык. Але магазіны Бешанковіцкага РСТ, якія раней рэгулярна прымалі яблыкі, сёлета бастуюць.

Тэлефаную ў магазін Верхняга Крывіна. “Яблыкі не закупляем. Няма збыту. Аптовая база забіта яблыкамі.”

Ржаўскі магазін: “Не прымаем. Забараніў райзаг”.

Бухгалтар райзагу: “Не прымаем, бо затараны склады. Яблыкі не прымаюць вінзаводы.”

Падобна на тое, што сёлета яблыкамі ў Бешанковіцкім раёне будуць аб’ядацца свінні ды каровы. Але вось бяда: пагалоўе свіней у раёне летась знішчыла афрыканская чума, а каровы звяліся самі.

Куды ж збыць яблыкі?

У.Ліпскі

СОЛДАТ №9

«Своих солдат, погибших на войне с Украиной,
Россия хоронит не под именами, а под номерами.”

Ты все размышляешь, Россия,
над вечным вопросом:
«Что делать?..»
А в чреве твоем похоронен
«солдат №9».

Ты все вопрошаешь юродиво:
«Кто виноват?..»
А пуля – от Родины в родинку
аккурат.

Ни даты рожденья и смерти,
ни имени нет.
Россия, ты ищешь ответа?
Так вот он – ответ:

«Солдат №9», зарытый тобою,
как пес,
Во чреве твоем. Вот ответ
на твой сучий вопрос.

На этом надгробье, Россия,
Тебя не понять,
не лишившись ума!
Молчишь исподлобья. О чем?..
Ты не знаешь сама!

Но чрево вещает,
лишенный и жизни, и смерти,
«Солдат №9». Он – твой
Чернышевский и Герцен.

Он – твой Солженицин,
гулагов твоих летописец,
Он в книге истории – кровь
на последней странице.

Он – твой Маяковский убитый,
Есенин повешенный,
он – твой Мессия,
Которым ты грезишь,
которым ты бредишь, Россия!

Да только без толку…
Идешь ты кровавым дождем,
Как будто вода над водой,
как огонь над огнем,

Сама над собой – и кровится
во чреве твоем
Бессмысленной, страшной,
воистину русской идеей
«Солдат №9» – куда ты теперь
его денешь?!.

Что делать, Россия?..
Любить?.. Ненавидеть?..
Прости.
Во мне – круговые – твои
вековые пути,

Твои колокольные звоны…
и хрипы, и стоны
без колоколов…
Россия, Россия…
Россия! Прости за любовь…

В.Некляев.

ЗДАРЭННІ

ГРЫБНЫЯ ГІСТОРЫІ

31-га жніўня ў лясным масіве каля вёскі Кошчава Бешанковіцкага раёна заблудзіўся будаўнік ПУП «Бешанковіцкі будаўнік», 1957г.н. Ён таксама выйшаў на гук сірэны АЦ ПАВЧ-1 Бешанковіцкага РАНС.

1-га верасня стаў рэкордным днём па колькасці грыбнікоў, якія згубіліся ў лесе. Работнікі УУС і МНС праводзілі пошукі блукаючых ў Глыбоцкім, Лёзненскім, Пастаўскім, Сенненскім, Шумілінскім, Бешанковіцкім, Докшыцкім раёнах.

А раніцай 2-га верасня паведамілі ў Бешанковіцкі РАНС, што заблудзіўся яшчэ адзін пенсіянер у лясным масіве паміж г.п. Ула і в. Капусціна Ушацкага раёна. Ён сышоў яшчэ ўчора ў лес і не вярнуўся, сувязь з заблудным адсутнічае. На пошукі адправіліся работнікі РАУС і РАНС Бешанковіцкага раёна.

У суботу 6-га верасня ў Бешанковіцкім раёне заблудзіліся адразу дзве жанчыны

У 13-00 у ЦОУ Бешанковіцкага РАНС паступіла паведамленне ад грамадзянкі 1990 г.н. аб тым, што яна заблудзілася ў лясным масіве ў раёне в. Крывое Сяло Верхнекрывінскага сельскага Савета. У 14-50 заблукалая выйшла на гук сірэны аўтамабіля ПАВЧ-1 Бешанковіцкага РАНС.

У 13-20 ад ад дзяжурнага РАУС паступіла новае паведамленне аб тым, што ў лясным масіве ў раёне Астровенскага сельскага Савета заблудзілася грамадзянка 1970 г. н, непрацуючая, якая пражывае ў в. Таўсцюкі. У 14-40 заблукалая самастойна выйшла з лесу.

АвосьуШаркаўшчынскімраёне адбылася трагедыя. 79-гадовы пенсіянер сышоў за грыбамі 4-га верасня. Ратавальнікі атрымалі інфармацыю пра тое, што ён заблудзіўся, на наступны дзень. Мужчыну шукалі 5-га і 6-га верасня, але безвынікова. 7-га верасня яго знайшлі мёртвым.

Выбаўляе блукаючых па лесе грамадзян гук сірэны аўтацыстэрны.

Часцей за ўсё ў лесе губляюцца легкадумныя пачаткоўцы, якія, не ведаючы мясцовасці, заходзяць у гушчар лесу, пры гэтым не бяруць з сабой ежы і пітва, не кажучы ўжо пра компасе. Многія нават забываюць дома мабільны тэлефон, які працуе, вядома, не ўсюды, але пры набліжэнні да дарог і населеных пунктаў ім цалкам можна скарыстацца.

Паважаныя грыбнікі! Віцебскае абласное ўпраўленне МНС у чарговы раз звяртаецца да грамадзян, якія адпраўляюцца ў лес за ляснымі дарамі. Калі вы дрэнна арыентуецеся ў мясцовасці, лепш не рызыкуйце і не адыходзьце далёка ад праезнай часткі. Адпраўляцца ў лес пажадана не ў адзіночку, а мець спадарожніка, які добра арыентуецца ў лесе.

Будзьце больш адказнымі, выпраўляючыся ў лес паклапаціцеся пра сваю бяспеку. Не забудзьцеся ўзяць мабільны тэлефон і компас, таксама паведаміце сваякам у які лес вы накіроўваецеся.

Інфармацыя з сайта МНС

ВЫРАШЫМ ПРАБЛЕМУ

РЭКЛАМА НА ДРЭВАХ

Найбуйнейшая газета краіны "Савецкая Беларусь" 8-га ліпеня надрукавала артыкул, прысвечаны праблеме незаконнага размяшчэння рэкламы на дрэвах у Гарадоцкім раёне.

У сярэдзіне чэрвеня тамашняя раённая інспекцыя прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя налічыла звыш 80 аб'яваў.

Святлана Тасмінская, начальнік аддзела архітэктуры і будаўніцтва Гарадоцкага райвыканкама правяла гутаркі з прадпрымальнікамі. - Частка, між іншым, ужо знікла. З астатнімі будзем разбірацца. Бо, каб аформіць такую рэкламу афіцыйна, трэба замовіць пашпарт аб'екта, вызначыць месцы, атрымаць усе дазволы, заключыць дамову.

У вачах грамадскасці падобнае стаўленне да прыроды - злачынства, за якім неміну́ча павінна быць пакаранне.

За такое бязладдзе трэба, вядома, штрафаваць. І зняць рэкламу з дрэў павінны самі камерсанты.

Павел Салаўёў, дацэнт кафедры тэхналогій камунікацыі інстытута журналістыкі Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта:

- Рэклама распаўсюджваецца любымі сродкамі, вядома ж, не павінна. Прыклад Украіны ці Расеі ў гэтым сэнсе - тыповы ўзор безгаспадарчасці. Скажам, у Швецыі, Нарвегіі такога мы не ўбачым. Там у кожнага дрэва ёсць гаспадар. І ён ужо сапраўды не дазволіць псаваць ні экалогію, ні эстэтычны выгляд.

І вось гэтая рэклама на дрэвах праз два месяцы дабралася да нашага раёна. Блізу аўтадарогі Бешанковічы – Сянно каля самага райцэнтра на ліпе з'явілася шыльдачка з аб'явай пра бурэнне свідравін. Між іншым, тэлефон на шыльдзе бурыльшчыкаў указаны той жа, што і ў Гарадоцкім раёне.

Відаць, тых мерапрыемстваў і штрафаў, якія прымяняліся да парушальнікаў у Гарадоцкім раёне, недастаткова.

Якой будзе рэакцыя ўлады ў Бешанковічах?

Г.Станкевіч

ПРАЎДА ПРА ВАЙНУ

МАЦІ ВАЙСКОЎЦА РАСКАЗВАЕ ПРА СМЕРЦЬ СЫНА

Расіяніна Антона Туманава прывезлі ў закрытай труне.

У копіі пасведчання аб смерці з растоўскага морга пазначаная дата смерці — 13 жніўня 2014 года, месца — «Пункт часовай дыслакацыі вайсковай часці 27777», час — «Падчас выканання абавязкаў ваеннай службы», і прычына — «Спалучаная траўма. Множныя аскепкавыя раненні ніжніх канечнасцяў з пашкоджаннем буйных крывяносных сасудаў. Вострая масіўная страта крыві».

— Ногі адарвала яму, вядома. Хлопцы распавялі. Але я і так адчувала, што ў труне ён не цэлы…

У 18-ю Асобную мотастралковую брыгаду, в/ч 27777, у пасёлак Каліноўская ў Чачні Антон з'ехаў 21 чэрвеня. Месца службы абраў сам. Казаў, што ў Паўднёвай Асеціі вельмі палюбіў горы.

Зарплату за паўтара месяца службы Антон так і не атрымаў. Хатнім ён казаў, што яму абяцалі 40-50 тысяч рублёў. Хлопцы-калегі патлумачылі, што Антона, мабыць, падманулі: яны атрымліваюць не больш за 30.

Дадому Антон тэлефанаваў амаль кожны дзень. У пачатку ліпеня раптам распавёў: у частцы пытаюцца, хто хоча добраахвотна паехаць ва Украіну.

— Я яму кажу: «Ты, спадзяюся, не хочаш?» — «Што я, дурань? Тут ніхто не хоча». З ім разам служыць пайшоў яшчэ адзін наш хлопец, патрапіў таксама ў Чачню, у Шалі. Ён мне потым расказваў, што ў іх у часцы таксама казалі: калі пратрымаецеся колькі дзён на Украіне — заробіце 400 тысяч. Ніхто, натуральна, не згадзіўся: нават калі застанешся жывы — з грашыма ўсё роўна будзе кідалава.

Потым Антон напісаў маці, што яго адпраўляюць пад Растоў.

17-гадовая Насця Чарнова, нявеста Антона, стэлефаноўвалася з Антонам кожны дзень. 23 або 25 ліпеня ён упершыню сказаў: «Едзем на вайну». Перапалоханая Насця спытала толькі: «На Украіне ж няма рускіх?» — «Мы едзем у ролі апалчэнцаў». Дні тры-чатыры не выходзіў на сувязь.

Другі раз, як распавёў Антон Насці, іх адправілі ва Украіну 3 жніўня, на два дні. Горада, тэрміна і мэты паездкі не казаў: Насця думае, сам не ведаў.

10 жніўня Антон патэлефанаваў дадому: «Мама, нас адпраўляюць у Данецк».

— Я кажу: «Куды? Там вайна! Вас не могуць туды адправіць!» Ён: «Мам. Гэта ты так думаеш». Толькі і сказаў: «Паслалі на дапамогу апалчэнцам.»

…Не хвалюйся, усё будзе чыкі!»

— Толькі перад самым ад'ездам сказаў: «Я не хачу ехаць, мы з пацанамі думалі саскочыць, але да часткі паўтары тысячы кіламетраў», — успамінае Насця. — Можа, ён адчуваў што… Усе апошнія дні казаў: «Вось, не пажаніліся, у мяне ні дзяцей, нічога…» Гэта проста яго планы, мары…

11 жніўня Антону выдалі дзве гранаты і 150 патронаў для аўтамата. У тры гадзіны дня ён даслаў маме паведамленне «ВКонтакте»: «Тэлефон здаў, на Украіну з'ехаў». Усё.

Па словах таварышаў па службе, загад перайсці мяжу з Украінай прыйшоў 11 жніўня. Тых, хто адмаўляўся, камандаванне абражала, пагражала крымінальным пераследам. Усе дакументы і тэлефоны загадалі здаць, форму зняць (усе пераапрануліся ў простыя камуфляж), на тэхніцы замазаць апазнавальныя знакі і нумары. На ногі і рукі павязалі вузкія белыя павязкі: «Гэта знакі апазнавання свой-чужы. Сёння на назе, заўтра на правай руцэ і д. д. Усё, што рухаецца без павязак, — знішчаецца».

Ноччу 12 жніўня калона з 1200 чалавек зайшла ва Украіну і днём 13-га спынілася на тэрыторыі завода ў гарадзе Снежнае Данецкай вобласці. Днём 13-га жніўня па калоне ўдарылі з «Градаў».

— Хлопчыкі (калегі) сказалі, што з 1200 чалавек загінулых — 120, параненых — 450, — кажа Туманава. — Яны самі недзе ззаду былі, а мой Антон наперадзе. Ні акопаў, ні абароны… Паніка, хто па машынах, хто куды. Выбіраліся, як маглі…

Паведамленне аб смерці прынёс супрацоўнік Казьмадзям'янскага ваенкамата. «Ён Антона і на тэрміновую службу адпраўляў, і на кантракт афармляў. Прынёс — а сам плача. Я толькі спытала: «Дзе гэта адбылося?» — «Пад Луганскам». — «Але яны ж у Данецк паехалі». — «Не даехалі». Даў мне нумар часткі, я патэлефанавала, сказала: «Можа, памылка, гэта не мой сын?» — «Не, усё дакладна, хлопцы толькі што апазналі». Спачуванні і ўсё такое…»

З тых часоў ніхто з ваеннага камандавання з Аленай Пятроўнай не размаўляў. Ды і яна не тэлефанавала. Проста не ведае, каму.

—Калі Крым далучалі, я глядзела тэлевізар і думала: «На фіга нам гэта трэба? Мы тут і так непрыдатныя — а яшчэ далучаем каго». Антошка, здаецца, наогул пра гэта не думаў. Ён не ваяваць ехаў — працаваць.

Туманава напісала пра гібель сына на ўласнай старонцы ў «Аднакласніках». У адказ атрымала дзясятак зласлівых паведамленняў пра тое, што яна хлусіць, ганіць бацькаўшчыну і робіць піяр. «Адна напісала мне: «Ты не баішся, што ў цябе будуць стаяць крывавыя хлопчыкі ў вачах?» Я думаю, яна нейкая дзіўная, хоць на фатаграфіі нібыта нармалёвая сядзіць».

—- Мне хочацца зразумець: чаму яго туды паслалі, хто гэта зрабіў? Чыста для сябе. Толькі гэта вельмі цяжка, каб нехта сказаў.

Могілкі

Ніжняя, бліжэй да Волгі, частка Казьмадзям'янска— старыя, счарнелыя, аселыя ў зямлю бярвеністыя дамы. Стракатая ліштва, палісад, лодкі ў дварах… Выглядае на вялікае сяло. Не тое каб вельмі дэпрэсіўна — увогуле, як усюды. Ад дома да могілак — хвілін 15 пешшу. Па дарозе проста на вуліцы знаходзім грыб, купляем на пустым рынку падвялыя вяргіні і астры.

— Навошта яны ваююць? — проста, ці не рытарычна, пытае мяне Алена Пятроўна, спатыкаецца на пабітым асфальце. — З-за тэрыторыі, ці што? Каму яна патрэбна? Нічо я не разумею ў гэтай палітыцы… Да гэтага часам думала: «Хто ж тамваюе?» Каліўвесь час кажуць: апалчэнцаў забілі столькі — колькі іх яшчэ засталося? Антон ужо пад Растовам быў — я ўсё так думала. У нас некаторыя як разважаюць? Другая сусветная да нас не дайшла, і гэтая не дойдзе. А што мужыкоў забіраць будуць — не разумеюць.

Калега Антона выклаў у «В контакте» фатаграфію Антона з іншым, таксама усмешлівым хлопцам. Подпіс: «Аруцюнян Роберт Мартунавіч, Туманаў Антон. Героі, якія загінулі пры выкананні воінскага абавязку». У каментарах — пытанне аб іх падраздзяленні і месцы смерці. Адказ: «Група інжынернай разведкі ў складзе мотастралковага бата. Снежнае, адна з усходнееўрапейскіх краін». — «А ва Усходняй Еўропе яны што рабілі?» — Наступнае пытанне. Адказ: «Выконвалі загад мы. У ролі апалчэнцаў. Дарэчы, памянялі мяне на вышыні пскоўскія дэсантнікі, якім быццам бы таксама няма чаго рабіць на паўднёвым усходзе Еўропы».

Адпусціць

— Адпусціць яго нам трэба. Да 40 дзён трэба адпускаць. Кажуць, калі мы плачам, яму там дрэнна. Плакаць нельга, — кажа Алена Пятроўна.

Пра гібель Антона ведае ўжо ўвесь горад, Алена Пятроўна, смеючыся, успамінае, колькі дзяўчат падышлі да яе сказаць, як любілі Антона.

— Я баялася мёртвага яго ўбачыць. Пакуль не ўбачыла — не верыла, — Насця ўсё так жа глядзіць у падлогу. Вельмі старанна, настойліва шукае словы. Словы не слухаюцца, але яна працягвае, як быццам абавязкова трэба сказаць. — Мне з ім было ніколі не страшна. Ну наогул можна было нічога не баяцца. Ён абяцаў: прыедзе на Новы год у адпачынак, распішамся… Я казала, мне замуж рана, але калі б ён з пярсцёнкам прыйшоў — я б не адмовілася ні ў якім выпадку. Пытаюся: навошта так рана, што гэта табе карціць? Ён: «Раптам вайна? Дзяцей няма — дык хоць пажэнімся».

Алена Рачава
novayagazeta.ru

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Крывінка» паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі "Крывінку", то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamnikat.org/kryvinka.html каталагу "Пэрыёдыка" для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

НАША СПАДЧЫНА

500-ГОДДЗЕ АРШАНСКАЙ БІТВЫ

Пра значнасьць гэтай бітвы ў гісторыі і яе працяг у сучаснасьці мы гутарым зь пісьменьнікам, аўтарам гістарычных раманаў Леанідам Дайнэкам.

Напярэдадні 500-х угодкаў Аршанскай бітвы стала вядома, што Аршанскі райвыканкам забараніў імпрэзу з гэтай нагоды на гістарычным Крапівенскім полі.

— Спадар Леанід, ці было для вас нечаканасьцю рашэньне аршанскіх уладаў?

— Шчыра кажучы, не. Я нават дапускаю, што некаторыя нашы сёньняшнія чыноўнікі ў той бітве былі б не пад сьцягам Канстанціна Астроскага, а пад сьцягам маскоўскага ваяводы Івана Чалядніна. Справа ў тым, што наша дзяржава і яе палітыка, у тым ліку і культурная, знаходзяцца ў магнітным полі Расеі. Дык як жа яны будуць праслаўляць тую бітву, у якой былі разьбітыя продкі іхных гаспадароў? Я быў упэўнены, што забароняць, але не чакаў, што так катэгарычна. Можна ж было б прапусьціць купку людзей на Крапівенскае поле, каб пачыталі вершы, каб гурт «Стары Ольса» пасьпяваў песьні. Было б цудоўна.

Каму гэта перашкаджала? Каму гэта выклік? Мы ж ня ворагі расейскаму народу. Мы ворагі захопнікам, якія прыходзілі на нашу зямлю. У свой час Гітлер абтрэльваў фаўстамі Лёндан. Дык што, англічане ворагі немцам? Не. Так і мы — разьбілі прышлых ворагаў. І правільна зрабілі, паколькі баранілі свой дом, сваю зямлю, сваю дзяржаву. А дзяржавай нашай на той час было ВКЛ, мы былі грамадзянамі і воінамі гэтай дзяржавы. Дарэчы, я зайважыў такую акалічнасьць: слова Ворша паходзіць ад ангельскага слова war — вайна. Вось такое супадзеньне.

— Бітва пад Воршай апісваецца ў вашым рамане «Назаві сына Канстанцінам». Войска ВКЛ было колькасна меншым, але мела артылерыю. Чаму маскоўцы прыйшлі на Крапівенскае поле без гарматаў?

— З-за самаўпэўненасьці сваёй. Яны пакінулі артылерыю ў Смаленску і хуценька рынуліся на безабароннае, як яны думалі, ВКЛ. Маскоўцам хацелася як мага хутчэй рабаваць, забіраць у палон цяглых мужыкоў, маёмасьць. Вядома ж, адсутнасьць артылерыі сыграла сваю ролю. У вырашальны момант Канстанцін Астроскі якраз выставіў сваю артылерыю, якая ўшчэнт зрэзала маскоўскую коньніцу.

Тут праявіўся іваенны талент Астроскага, які спачатку зрабіў выгляд што адступае, і маскоўцы, ашалеўшы ад нечаканай перамогі, парушылі свае баявыя парадкі і рынуліся ў наступ. А войска ВКЛ расступілася, і баярская коньніца Масквы апынулася проста перад жэрламі гарматаў, перад мушкетамі. І пачалі дагэтуль непераможныя маскоўцы ўцякаць — хто як мог ратаваўся. Усё поле было завалена трупамі, вада ў рэчцы стала чырвонай. Загінулі каля 40 тысячаў маскоўцаў, 5 тысячаў трапілі ў палон, у тым ліку галоўны ваявода Чалязнін, яшчэ 8 ваяводаў, 17 военачальнікаў высокага рангу, 2000 дзяцей баярскіх. А пераможцам, воінам Канстанціна Астроскага, раздалі 20 000 трафейных маскоўскіх коней. І яны горда паехалі дадому на тых конях.

— Бітва пад Воршай нечаму навучыла Маскву?

— На жаль, не навучыла. Вядома, расейцаў шмат, яны аб'яднаныя нейкай царысцкай ідэяй, што ў іх наверсе толькі адзін чалавек сядзіць, а ўсе — пад ім. Яны заўсёды атакавалі нашы землі. Яны пашыраліся на ўсход, дайшлі да Ціхага акіяну. Яны хацелі прарвацца ў Эўропу, шукалі шляхі да Балтыйскага мора — Іван Жахлівы вёў тысячы і тысячы сваіх людзей, але ўсе загінулі і не прабіліся. І сёньняшні прыклад з Украінай — тое самае. Пяцьсот гадоў таму беларусы і ўкраінцы ўваходзілі ў адну дзяржаву — ВКЛ, тады мы ўсе былі ліцьвінамі.

Тады Масква ішла вайной на беларускія землі, а сёньня — на Данбас, на Ўкраіну — нашу сястру ў ВКЛ. Маскоўцы неўспрымальныя да ўрокаў гісторыі. Хоць у іхнага арла дзьве галавы, але глядзяць яны не туды. Я сам гадоў сем жыў у Расеі. Расейскі народ вельмі добры і шчыры, ён можа і папрацаваць, і чарку выпіць, і пасьпяваць. Але на іх прапаганда ўзьдзейнічае. Глядзіце, фільмы ў іх толькі пра нейкіх супэрагентаў, якія адным ударам трох зьбіваюць з ног, страляюць зь дзьвюх рук, жанчыны таксама. Хутка ўжо і дзеці будуць камісарамі Мэгрэ ў іхных фільмах.

— Ва Ўкраіне ўгодкі Бітвы пад Воршай будуць адзначацца з размахам — ажно ў пяці гарадах. І апошняе пытаньне. Расея абвесьціла нацыянальным сьвятам дзень 4 лістапада, калі ў 1612 годзе Масква здолела адбіцца ад войска Рэчы Паспалітай, куды ўваходзілі і беларускія землі. Беларусь магла б зрабіць сымэтрычны адказ — абвесьціць нацыянальным сьвятам 8 верасьня. Быў бы выйгрышны ход — нават для сёньняшніх уладаў.

— Ход быў бы выйгрышны, але, на жаль, беларускім уладам ён непатрэбен. Пакуль што Дзень беларускай вайсковай славы дзяржаву не цікавіць. А мы памятаем, як у 90-я гады Згуртаваньне беларускіх вайскоўцаў яго адзначала. Як на плошчы прымалі прысягу на вернасьць Беларусі пад бел-чырвона-белым сьцягам 3000 шэрагоўцаў і 600 афіцэраў. Думаю, што рэха Аршанскай бітвы будзе гучаць у сэрцах маладых людзей. Пішучы свае гістарычныя раманы, я хачу, каб мы не забывалі пра тыя далёкія часы, калі наш народ сяліўся, станавіўся на ногі каля Дняпра, каля Рубона-Дзьвіны, каля Нёмана — у цэнтры Эўропы. І нам трэба ведаць сваё гераічнае мінулае. Я веру, што дзень 8 верасьня будзе ў будучыні абвешчаны дзяржаўным сьвятам Рэспублікі Беларусь.

(скарочана)

Гутарыў Міхась Скобла
svaboda.org

ПАДАТКААБКЛАДАННЕ

«ВЯЛІКАЯ СЯМ'Я» АБЕРНЕЦЦА ВЯЛІКІМ РАЗВОДАМ…

Урад Беларусі ўсур'ёз мае намер павысіць з 2015 года падаходны падатак - на адзін працэнт (да 13%). Пры гэтым прыкрываецца клопатам аб дзецях і павышэнні нараджальнасці: дадатковыя сродкі нібыта пойдуць на праект «Вялікая сям'я». На справе ж такім чынам спрабуюць проста латаць дзіркі ў бюджэце.

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка лічыць магчымым падняць стаўку падаходнага падатку да 13%, накіраваўшы дадатковыя сродкі на падтрымку сем'яў з дзецьмі ў рамках праекта «Вялікая сям'я». «Не разумею, хто тут можа абурацца: гэта ж для твайго дзіцяці! ... Але калі ў цябе адзін - прабач. Хто хоча штосьці ад гэтага адсотка атрымаць, хай траіх нараджае», - тлумачыў кіраўнік дзяржавы на спецыяльнай нарадзе 21 жніўня.

Верагодна, рашэнне аб павелічэнні падаходнага падатку з 12 да 13% ужо ўзгоднена на ўсіх узроўнях. Як пра амаль ужо вырашанае пытанне казаў пра гэта ў інтэрв'ю тэлепраграме «Галоўны эфір» канала «Беларусь 1» і віцэ-прэм'ер Анатоль Тозік.

Праект «Вялікая сям'я» разлічаны на пяць гадоў. У рамках праграмы прапануецца пры нараджэнні трэцяга і наступных дзяцей налічваць 10 тысяч даляраў на дэпазітны рахунак. Выкарыстанне гэтых сродкаў будзе магчымым па дасягненні дзіцем 18 гадоў - іх можна будзе накіраваць на паляпшэнне жыллёвых умоў, адукацыя, паслугі аховы здароўя і фарміраванне дадатковай пенсіі маці. Сума будзе ўлічвацца ў валюце і штогод індэксавацца на ўзровень інфляцыі долара, таму з улікам штогадовай індэксацыі праз 18 гадоў сям'я атрымае арыентыровачна 14 тысяч"зялёных".Да спаўнення дзіцяці 18 гадоў грошы могуць быць выкарыстаны толькі ў надзвычайным выпадку - для аказання складанай медыцынскай дапамогі любому члену сям'і.

Але адкуль браць сродкі на такі праект? Тозік патлумачыў: "Нічога з нічога не бывае. Гэта велізарныя грошы, якія патрэбны сёння для падтрымкі сем'яў, для падтрымкі дзяцей. Частка ў нас ёсць у бюджэце, а частка, хутчэй за ўсё, што будзе прынята рашэнне аб тым, каб усталяваць для ўсіх норму падаходнага падатку ў 13%. Усе гэтыя грошы, як падкрэсліў прэзідэнт, да аднаго рубля, будуць сыходзіць толькі на гэтыя мэты ».

Урад прапануе пачаць праект 1 студзеня 2015 г.. Крыніцай яго фінансавання стануць сродкі фонду нацыянальнага развіцця, якія ацэньваюцца ў 1,8 трлн. рублёў штогод. За перыяд дзеяння праекта будзе выдаткавана каля 700-800 мільёнаў даляраў. А каб праект быў акупным, сродкі, залічаныя на дэпазітны рахунак маці ў ААТ «АСБ Беларусбанк», перададуць у кіраванне Банку развіцця, які будзе ўкладаць іх у эканоміку.

Эксперты называюць ўтапічнай саму ідэя, што сем'і стануць заводзіць больш дзяцей толькі таму, што па дасягненні адным з іх 18 гадоў на рахунку ў маці будзе сума каля 14 тысяч даляраў. Бо выдаткі на выхаванне дзіцяці сям'і прыйдзецца несці на працягу ўсіх гэтых 18 гадоў, і выдаткі на гэта будуць несувымерна больш атрыманай потым сумы. Ствараецца ўражанне, што «Вялікая сям'я» з'яўляецца толькі прыкрыццём для папаўнення бюджэту і перакладання грошай з адной дзяржаўнай кішэні ў другую з невядомай для шырокай грамадскасці мэтай.

Намеснік старшыні Беларускай навукова-прамысловай асацыяцыі (БНПА) Георгій Грыц прызнае ўсю вастрыню праблемы напаўнення бюджэту: «Бюджэтных крыніц для выканання бягучых дзяржаўных праграм і задач не хапае. Гаворка ідзе пра адсутнасць трыльёнаў беларускіх рублёў ». У такой сітуацыі, кажа ён, да павелічэння падаходнага падатку неабходна ставіцца як да дадзенасці. У адваротным выпадку з дэфіцытам бюджэту прыйдзецца спраўляцца праз знешнія запазычанні, што ў цяперашніх умовах няпроста, ці нават праводзіць дэвальвацыю.

У той жа час Грыц прагназуе негатыўную рэакцыю з боку бізнесу, на якім «павелічэнне любых падаткаў адбіваецца дрэнна». Ён таксама звяртае ўвагу на тое, што сам механізм павышэння падатку супярэчыць дырэктыве прэзідэнта №4 «Аб развіцці прадпрымальніцкай ініцыятывы і стымуляванні дзелавой актыўнасці ў Рэспубліцы Беларусь». Бо там вызначана, што нарматыўныя прававыя акты, якія змяняюць умовы вядзення бізнесу, павінны ўваходзіць у дзеянне не раней чым праз тры месяцы з дня іх афіцыйнага апублікавання і павінны загадзя абмяркоўвацца ў бізнес-супольнасці.

Згодна з разлікамі экспертаў праекта «Коштурада», у выніку павышэння падаходнага падатку і акцызаў кожны які працуе беларус у сярэднім заплаціць у 2015 годзе ў бюджэт дадаткова каля 1.165.000 беларускіх рублёў (116 даляраў ЗША). Усяго ж будзе сабрана «звыш» каля 5,3 трыльёна рублёў (каля 514млн. даляраў), у тым ліку толькі за кошт павышэння падаходнага падатку - 2, 5 трыльёна (прыкладна 242 мільёны даляраў). За пяць гадоў гэта складзе больш за 1,2 мільярда даляраў. А на праект «Вялікая сям'я», якім і апраўдваецца павышэнне падаходнага падатку, плануюць накіраваць у гэты перыяд 700- 800 мільёнаў. Гэта значыць, нават калі дзяржава выканае гэта сваё абяцанне, то атрымае «чысты прыбытак» у памеры 400-500 мільёнаў даляраў.

Паводле дадзеных эканамічнага агляду Нацыянальнага банка, у першай палове 2014 працягвалася зніжэнне паказчыкаў чыстага прыбытку і прыбытку да падаткаабкладання ў эканоміцы. «Праблема гэтая не новая, і істотнае зніжэнне прыбытку ў прадпрыемстваў пачалося яшчэ ў 2013-м годзе, што прывяло да зніжэння паступленняў па падатку на прыбытак. Гэта значыць, што зніжаецца эфектыўнасць працы бізнесу з прычыны палітыкі, якая праводзіцца нашым урадам. У выніку з'яўляецца праблема з напаўненнем бюджэту, якую ўрад і спрабуе неяк вырашаць », - тлумачыць эксперт.

Ну а самы лёгкі спосаб - залезці ў кішэню суграмадзян. Што мы зараз і назіраем.

(скарочана)

Алена Спасюк
"БЕЛАПАН"

РУСКАЯ КУЛЬТУРА

«… ИСКОННО РУССКОЕ — ЭТО ПИТЬ, РУБИТЬ ГОЛОВЫ И БРАТЬ ВЗЯТКИ»

Юлия Латынина ищет ответ на вопрос, что же такое — эта особая «русская культура».

Уже полгода, как со времени победы Майдана российские официальные власти, депутаты и телекомментаторы открыли существование особой «русской культуры», которая противостоит европейской бездуховности. Ничего нового они, собственно, не выдумали. Еще Гитлер в «Майн Кампф» противопоставлял суровую нордическую культуру текущему европейскому разврату и бездуховности. Это обычный прием фашизма: под предлогом освобождения нации от «чуждой культуры» освободить ее от всякой культуры вообще и погрузить во времена и привычки варварства.

В связи с этим: что же такое эта особая «русская культура»? Русская культура, бесспорно, существует, и она дала миру великие образцы музыки, поэзии и литературы. Проблема заключается в то, что русская культура стала великой, когда Россия стала Европой.

Чайковский родился не из балалайки, и Пушкин родился из Царскосельского Лицея, а не из сказок Арины Родионовны. Если бы культурный багаж Пушкина состоял из сказок Арины Родионовны, то его, Пушкина, не было бы. Собственно, его не было бы вообще, потому что не было бы его предка — арапа Петра Великого.

Русская культура стала великой, когда вся она — и русская наука, и русская литература, и русские музыка и живопись, от Ломоносова до Ландау, от Пушкина до Толстого, от Брюллова до Мусоргского, — стала частью западной культуры.

Более того: если бы Петр I не сделал Россию частью европейского мира, то не было бы не только Толстого—Тургенева. Не было бы и столь любимой нашими патриотами Российской империи. Ее бы просто не существовало.

Московская Русь с ее домостроем, ксенофобией, технической отсталостью и, кстати, повальным гомосексуализмом, шокировавшим западных наблюдателей, заняла бы на геополитической карте мира примерно то же положение, что древняя и отсталая Персия.

Нашим патриотам не пришлось бы стенать об утрате Украины: Украина была бы частью Большой Польши или Великой Литвы. Нашим патриотам не пришлось бы страдать по Крыму: в Крыму бы жили татары; Смоленск бы принадлежал полякам; газовые месторождения в Уренгое разрабатывала бы Великая Швеция, а граница с индустриальной сверхдержавой Японией, в начале XX века ударившейся в поисках природных ресурсов в бурную колонизацию, проходила бы где-нибудь по Уралу.

Именно Петр Великий привил на русский дичок европейский культурный сорт, точнее — перепривил, потому что первая прививка была сделана викингами, но потом татары срубили дерево почти под корень. Так бы и росло оно после татар — с пьянством, с опричниной, с невежеством, с пляской Федьки Басманного перед царем, которому все целуют сапог, пока он рубит головы, и с бесконечной уверенностью невежды и ханжи в собственном превосходстве, если бы не Петр.

После него мы стали носить европейское платье, после него женщины вышли из теремов, после него поэты стали сочинять «оды» и «эпитафии», великосветские хлыщи заговорили о «Венере» и «Бахусе», ученые поехали учиться в западные университеты, и после него родилось в российском дворянстве совершенно неведомое дотоле и центральное для Европы слово «честь». Дворянское слово «честь», в результате которой новые Иваны Грозные — Петр III и Павел I — получили не опричнину, а табакерку в висок.

Мне многое не нравится на современном Западе, и я часто об этом пишу, но я пишу об этом именно потому, что я ощущаю себя частью этого Запада. Пушкин писал оду об Андрее Шенье, а Лермонтов перелагал Гейне, потому что они ощущали себя частью этой культуры. Андрей Шенье был для них меньшей экзотикой, чем завоевываемый Россией исламский Кавказ. И — так же как Пушкин и Лермонтов — это ощущают миллионы наших соотечественников, которые уезжают на Запад и легко там интегрируются. Обратите внимание: русские — не арабы, не африканцы, — это та нация, которая наиболее легко интегрируется в США и в Европе, вы не слышите о русских, сидящих там десятилетиями на велфере и рассматривающих их как пособие на православный джихад.

Конечно, это круто сказать, что мы не «растленный Запад», но если мы не Запад, то кто мы?

Кто больше знаком российскому читателю: прекрасная Елена или Ян Гуйфэй? Кто для нас великий полководец: Ганнибал или Чжугэ Лян? Кто для нас основатель империи: Юлий Цезарь или Цинь Шихуанди? Классическая российская литература ссылается на Геродота или на Сыма Цяня? На «Илиаду» или на «Рамаяну»? Цитирует чаще Библию или Коран? С кем Пушкин сравнивал луну: со щитом варяжским и сыром голландским или с китайским лунным зайцем? Сколько выражений в русском языке — калька с французского, а сколько — с китайского или арабского? В гимназиях в качестве классического языка учили греческий и латынь — или язык Корана, читали «Записки о галльской войне» — или «Ши цзин»?

Да что там гимназии — выйдите на Тверскую и читайте подряд окрестные вывески. «Бар 02 Lounge, The Ritz-Carlton Moscow, Bosco, Эвалар, Инком-Недвижимость, Calzedonia, Балкан-экспресс, BM-estate, Магазин Lonsdale, салон Ортобест, «Трансмегаполис», «Универсалтур», Massimo Dutti, TJ collection, Braccialini, Адамас, Рандеву, Росбанк». Вау! Ни одного «Шивы», ни одного «Бараката», ни одной «Гуаньинь», и даже, что уже совсем удивительно, явный дефицит «Ильи Муромца», «Садко» и «Домостроя».

Посмотрите на наши рекламные щиты (вот уж что не обманывается относительно референтных для сознания символов) — и подсчитайте, чего там больше: отсылок к Западу, к Востоку или к «исконно русской старине»? Я уже долгое время этим занимаюсь, и результаты, доложу вам, удивительные. У нас даже элитные коттеджные поселки предпочитают называть «Гринфилд», «Ричмонд», «Гельвеция». И, кстати, в словосочетании «элитный коттеджный поселок» — сколько «русских», а сколько «западных» слов?

Тут, я думаю, огорченный русский читатель вздохнет и скажет: что ж мы за такие неудачливые, у всех есть культура, и только у нас — заимствованный огрызок. Должна успокоить читателя: это не исключение, а норма. Только три современные развитые нации — евреи, китайцы и индийцы — могут претендовать на тысячелетнюю автохтонность культур. Все остальные — привой, помесь, грязнокровки.

Японская и корейская культура привиты Китаем. Римская культура была заимствованной греческой, а о «европейской» культуре нечего вообще и говорить. Сплошные заимствования. Англия — Европа, но что такое «исконная английская культура»? Культура норманнов-завоевателей? Культура покоренных ими саксов, которые, в свою очередь, отвоевали Англию у кельтов? Культура кельтов, которая к моменту саксонского завоевания была заимствованной римской?..

Еще раз: «исконно русской» культуры не существует, как не существует «исконно прусской», «исконно британской» и даже «исконно европейской культуры». Точно так же как большинство «культурных растений» не существуют в природе и поэтому-то и являются культурными, большинство культур не являются «исконными» и только поэтому являются культурами. Любая современная динамически развивающаяся цивилизация представляет собой пласт многовековых культурных заимствований, а «исконными культурами», начиная с XIX века, занимаются этнография и антропология. Они есть. У папуасов. Мы, слава богу, не папусы — хотя нас усиленно пытаются ими сделать.

Под лозунгом «Возврата к великой русской культуре» в стремительно фашизирующемся обществе нам предлагают считать исконно русскими хамство, пьянство и бескультурье. Нам внушают, что исконно русское — это пить, рубить головы и брать взятки. А все остальное, мол, гнилой Запад.

Увы, в жестокости и крови нет ничего «исконно русского». Это просто дикость, которая свойственна в ее истоках любой цивилизации. Генрих VIII рубил головы своим женам, но вряд ли Дэвид Кэмерон сможет сделать то же самое и сослаться при этом на «исконные британские традиции». Все успешные цивилизации проходили через скотство и варварство. Но ни одной успешной цивилизации не придет в голову брать скотство за образец. Это в голову приходит только фашизму.

Юлия Латынина
«Новая газета»

ДЭМАКРАТЫЧНЫ РУХ

КАНГРЭС МОЖА ПРАЙСЦІ ДА КАНЦА ГЭТАГА ГОДА

Беларуская апазіцыя плануе правесці кангрэс дэмакратычных сіл, на якім вызначыцца са сваім кандыдатам у прэзідэнты, да канца 2014 года, паведаміў БелаПАН намеснік старшыні руху «За Свабоду» Юрый Губарэвіч.

"Калі перамовы ў верасні завершацца паспяхова, кангрэс магчыма правесці да канца гэтага года ці, у крайнім выпадку, у пачатку 2015 года", — сказаў ён.

Губарэвіч паведаміў, што сёння прайшлі кансультацыі прадстаўнікоў апазіцыйных арганізацый. «Вырашылі ў наступны раз сабрацца 19 верасня. Верагодна, пасля гэтай сустрэчы будуць нейкія зрухі, бо больш-менш відаць, што дасягаецца згода адносна працэдуры вылучэння кандыдата», — адзначыў ён.

У перамовах адносна вылучэння адзінага кандыдата ў прэзідэнты ад апазіцыі бяруць удзел сем структур: Беларуская партыя левых «Справядлівы свет», Беларуская сацыял-дэмакратычная партыя (Грамада), рух «За Свабоду», кампанія «Гавары праўду», Аб'яднаная грамадзянская партыя, аргкамітэт па стварэнні партыі «Беларуская хрысціянская дэмакратыя», Партыя БНФ. У сённяшніх кансультацыях не змаглі ўзяць удзел прадстаўнікі сацыял-дэмакратаў і «Справядлівага свету», піша "Наша ніва".

КАРЫКАТУРА

Заснавальнік і рэдактар: Станкевіч Георгій Мікалаевіч

Адрас рэдакцыі: Бешанковіцкі раён, в. Старыя Ранчыцы, e-mail: stan62@list.ru, тэл. 60237, маб. +375292184739
Газета выдаецца з сакавіка 2005г.

Падпісана да друку 16.09.2014 у 17.30
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца на ўласным абсталяванні.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.